

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Državnozborske volitve.

Zoper Božiča!

Neko grizevo popče priobčilo je v sobotnem „Slovenca“ dopis „iz podraške okolice“, ki ima očividni in zloben namen raztrositi v zadnji uri mej volilce nekaj debelih lažij, ki jih ni mogoče več popravljati; vzlasi ima ta dopis namen, naj bi ga notranjska duhovščina zadnjo nedeljo v cerkvi in zunaj nje pošteno izkoristila. Ravno isto človeče pisalo je slične laži v vse notranjske farove, da jim da gradiva za agitacijo, katero gradivo ima pred nekimi ljudstvom tem večjo veljavo, ker prihaja naravnost iz rojstnega kraja kandidata Božiča.

V dotičnih privatnih pismih slika se Božiča kot človeka, ki nima niti v vipavski dolini, še manj pa v svoji rojstveni vasi niti najmanjšega ugleda ali veljave, ki sicer res da še ni kral in goljufal, ali ki kljub temu ni nič prida. Iz teh pisem zajel je bržkone tudi princ Windisebgraetz modrost, da je Božič „ein herabgekommener Subject“, katera izjava bi utegnila imeti še neugodnih posledic — kakor se čuje — ako se ne bode povoljno razjasnila, ako je resnična. V častnih zadevah nam klerikalni principi nič ne imponujejo!

V pismih in v sobotnem „Slovenca“ doži se Božiča, da je zabil svojim poslom na misijon v Podragi, češ, kaj takega kandidata bodete volili, ki niti poslov v cerkev ne pusti.

To je najostudnejša laž, dopisnik pa največji falot, in 200 K dobi od g. Božiča tisti, ki more to dokazati. Na dan z dokazi!

Res je pa, da so bili vsi Božičevi posli pri 14—16 misijonskih pridigah navzoči, karspričuje cela občina, in da se jim ni nikdar v verskih zadevah nobena zapreka stavila.

Podraški župnik Koller — ljudje sumijo, da je vse te reči on pisal — trudi se res že leto dni, kako bi g. Božiču tla izpodkopal, ali dosegel je baš protivno. Spravil je tudi bolj omahljive Podražane v Božičev tabor, in dne 12. t. m. glasovalo je 80 Podražanov za Jelencu in le 17 za dr. Žlindro, in ostali 19, ki niso vsled zadržkov prišli volit, so tudi odločno naši. Slično bo v tork. Te številke se slabo vjemljejo s pismi, ki so trdila, da Božič dobi v domači vasi komaj par glasov!

Zato je pa danes ta človeček ronel nad Podražani v cerkvi, da so mu dali tako nezaupnico, vsled česar so moški mej službo božjo cerkev zapustili.

Na naše stroške se župnik Koller ne bo skofu za boljšo faro prilizoval; že davno je delal na to in javno želel, da pride v „Slovenski Narod“, da bi videl škof „mučenika Kollerja“, ali želja se mu do danes ni izpolnila, ker sodimo, da kdor pride v neposvečene predale „Slovenskega Naroda“, mora biti „nekaj“; v bodoče mu pa te časti ne izkažemo, in mu rajše svetujemo, naj pazi na svojo Pepco, da se ne bode v vročih poletnih dneh hodila na farovško dvorišče mej oleandre v Evini toaleti hladiti.

Volilni shod kandidata dr. Ferjančiča za gorenjske in notranjske mesta in trge v Radovljici.

„Lep večer“, vskliknili smo sinoči zapuščajoč shod volilcev katerega je priredil gospod dr. Ferjančič v Hudovernikovi gostilni. Precej veliki salon je bil natlačeno

poln in mnogo volilcev stalo je zunaj pred salonom na vrtu.

Navzočih je bilo mnogo o. kr. uradnikov in veliko število odličnega meščanstva. Prišla sta tudi domača dušna pastirja, g. dekan in kaplan.

Predsednikom shoda izvoljen je bil z vsklikom župan g. Aleksij Roblek, kateri je dal besedo gospodu svetniku dr. Ferjančiču. G. kandidat zahvalil se je najprej navzočim za toli mnogobrojno udeležbo. Razložil je volilcem delovanje prejšnjega drž. zbora, ter obsodil obstrukcijo, katera je za nas Slovence le kvarna. Kadar ni državni zbor zbran, je vlada brez vse skrbi in kontrole. Nam nepravilna birokracija usiljuje najraje ob taki priliki razne ptujce na odlična mesta. Izreče se z vsvojnemo za delaven drž. zbor, ker le na ta način zamoremo Slovenci kake pravične želje uresničiti. Posebno temeljito je razložil potrebo investicijskih fondov za zgradbe raznih železnic, vodovodov, uradnih poslopij itd. Pri zadnjem shodu pred tremi leti, pravi nadalje g. kandidat, so imeli Radovljčani dve veliki želji na srcu. Prvič, da bi se tukajšno postajališče, katero je morala dosedaj občina sama oskrbovati, prevzelo v upravo drž. železnice. Druga želja pa, da bi se sezidalo sodnijsko poslopje, ter zajamčilo, da se uradi ne premestijo iz Radovljice. Glede prve želje dosegel je g. poslanec popoln uspeh. Zaradi zidanja sodnijskega poslopja pa povdarja določno, da istih nikdo ne misli premestiti. Samo da država sedaj nima denarja na razpolago in da se bo gotovo zidati pričelo, kakor hitro bo drž. zbor dovolil zato potrebne svote. (Živahni „Dobro“ klici!) Konečno je še navzočega „Slovenčevega“ dopisnika pošteno okrcal, ki je trdil, da bo dr. Ferjančič rajši Blejce zastopal, ker ima na Bledu svojo villo.

Govor kandidata bil je gromovito odobran in frenetično ploskanje sledilo je njegovim izvajanjem.

Potem se oglasi za besedo g. dr. Vilfan in v jako navdušenem govoru oslika klerikalno stranko. Ta stranka si drzne usiljevati celo v mestih svoje kandidate. Ona je tista stranka, ki deluje neprestano na uničenje meščanstva, tista stranka, ki s svojimi gospodarskimi podjetji skuša ugonobiti njej nepokorne trgovce in obrtnike tista stranka, ki kmetu vedno pripoveduje o ljubezni, faktično pa zanj ne stori ničesar. Kmeta zapeljuje k pijančevanju, mu škoduje s svojim izsesavanjem na vse načine in uvozuje v svoje katoliške pivnice petijot iz drugih dežel da naš kmet svojega dobrega pristnega pridelka razpečati ne more. Ona je tista stranka, ki ruje proti sedanjim uredbi šole, ki zasramuje učiteljstvo ter je zanesla celo v Družbo sv. Mohorja preprič, da ista v naši škofiji ne napreduje več. Ona je tudi tista stranka katera je javno izjavila, da uradniki nič ne delajo ampak samo dobro jedo in pijejo in velike plače vlečejo. (Opomba uredništva: Duhovniki pa stradajo!?) — To početje klerikalne stranke je naravnost provokacija zavednemu meščanstvu in srednjim stanovom. In njihove kandidate naj mi volimo? Nikoli ne! Naša dolžnost je, da oddamo na dan volitve vsi glasove za nam že dobro poznatega, uglednega kandidata narodne napredne stranke kateri ima sposobnost in voljo zastopati nas. Zato priporočam navdušeno kandidaturu g. dr. Andreja Ferjančiča in vsklikne: Živio naš kandidat!

Temu izvrstnemu govoru sledilo je splošno pritrjevanje, ploskanje in zaorilo je po dvorani: Živio dr. Ferjančič! Živela napredna stranka.

Uničujoče je pa bilo to za sedmorico navzočih klerikalcev. Nobeden izmed njih ni zinil besedice. S strahom so se spogledavali. Kaplan se je trudil zatreti svoj srd in topo je zrl v tla. — — — To je bil veličasten trenutek!

Čez en čas se vendar vzdigne gosp. kaplan in s svetohlinskim glasom dokazuje, da ni imel namena se za besedo oglašiti in skuša zavračati trditve svojega predgovornika. A slabo se mu je obnesla beseda. Ničesar ni mogel ovreči in vsestranski zasmeh in glasna zavračanja podučila so ga, da nima pred seboj kake nerazsodne kmete ali odvisne klečplazce. Tudi podobar Vurnik, predsednik katoliškega političnega društva tega okraja, stavlil je s tresočim glasom neka nerazumljiva vprašanja na katera so se volilci s smehom odzvali.

Nato se je glasovalo. Vstali smo vsi samo dekan Novak, kaplan Čemažar, cerkvena ključarja Ivan Mali in Janez Bulovc podobar Vurnik, krznar Alojz Mali in čevljar Meršol so obsedeli. Potem še enkrat nepopisno veselje, viharno ploskanje in klicanje iz več kot šestdesetih grl: „Živio dr. Ferjančič!“ „Živela napredna narodna stranka!“

Tako se je završil ta lepi shod in pokazalo se je, da je starodavna Radovljica po veliki večini narodno-naprednega mišljenja. Nič ni pomagalo, da so poslali predidoci petek vsacemu radovljiškemu volilcu posebej „Slovenca“ zastoj. —

* * *

iz Žužemberka, 12. dec.

Glede kurata Mejnika II, hinjskega župnika Franceta Zbašnika dognala je kazenska razprava z dne 7. decembra 1900, da ste poročali resnico.

Ta mož je po izpovedi zapriseženih prič izrekel veri nevarno mnenje: „Saj cerkve se žiher poderejo, ima župnik vsaj manje opraviti.“

Ta brezverec v duhovskem talarji obdolžil je na grd način, brez vsake podlage spoštovanega občinskega svetnika in ključarja Jožefa Novaka iz Vrha tatvine, češ, da je iz cerkvene pušice ukral in za se pridržal znesek 1 gl. 29 $\frac{1}{2}$ kr., ter ga je v svojem brezmejnem sovraštvu ovadil celo sodniji.

Izkazalo se je, da je Jože Novak kot dober in previden gospodar opravljaj premoženje podružnice Sv. Franciška na Vrhu, da je samo v teku jednega leta 65 gl. iz svojega založil za ozaljšanje cerkve in naravno cerkvene obleke, in da je sporazumno z vaščani z Vrha porabil tudi v pušico nabranih 1 gl. 29 $\frac{1}{2}$ kr. v cerkvene namene in je o tej porabi predložil pravilne račune.

Izkazalo pa se je tudi po zaslišanih pričah in po izpovedi Franciška Zbašnika, da je ta „božji namestnik“ zanemarjal to podružnico, zanemarjal svoje dolžnosti, ki jih ima kot cerkveni predstojnik, ker niti vedel ni, koliko mašne obleke in kake vrste so vaščani z Vrha napravili, dasi ravno so mu v obraz očitali možje pri razpravi, da je sam v novi mašni opravi maševal in isto blagoslovil.

Ta cerkveni predstojnik izvršuje oskrbljevanje cerkvenega premoženja na jako čuden način. Po lastnem priznanju podkrižuje na cerkvenih poročilih in

računih že najmanjsto leto v Ameriki odsotnega Antona Pečjaka kot ključarja (Op. ured: Zakaj pa sodišče tega falsifikatorja ne zapre?)

Drugi ključar Jože Novak je imel v šestih letih samo jedenkrat priliko, pregledati cerkvene račune, sicer je pa tudi njega župnik brez njegove vednosti in brez dovoljenja na cerkvenih računih in poročilih podkrižaval!

Umevno je, da so se vaščani z Vrha uprli takemu početju, ker morajo sami iz svojega žepa cerkev vzdrževati, in da niso hoteli župniku pušice izročiti.

Opozarjamo visoko deželno vladu na to župnikovo početje, katerega namen je jasen v izreku župnikovem: „Saj se cerkve žiher podere, ima župnik vsaj manje opraviti.“

Prvi sodnik izprevidel je, da je očitane tatvine Jožetu Novaku popolnoma brez vsega temelja, in da nasprotno ni nihče bolje od Jožefa Novaka varoval koristi podružnice.

Jože Novak je bil oproščen, župnik Franc Zbašnik pa obsojen radi častikraje prav milostno na 100 K globe.

Ta mož sedi danes kot člen volilne komisije, in umevno je, da od take komisije, večinoma klerikalne, ni pričakovati pravilnega postopanja pri volitvah.

Volitev imela se je začeti ob 12. ure in ob 12. dopoldne skleniti.

Tako je bilo razglašeno pravilno v občini in naznanjeno na volilnih legitimacijah. Toda naši klerikalci uvideli so, da do 12. dopoldne vseh svojih volilcev ne bodo mogli dovesti na volišče.

„Ta mali“ in „ta veliki“ kaplan tekala sta sem in tje, da je bilo joj! Ker je časa nedostajalo, izumila je večinoma klerikalna komisija nov manevar. Prekinili so ob 12, ko je imel biti sklep, volitev, ter jo preložili na jedno popoldne.

To se je naznanilo v volilnem lokalu navzočim volilcem s pristavkom, da naj ti možje tudi drugim povedo, da bodo prišli volit.

Jedna ura je odbila, in kazalo pomikalo se je proti polu drugi uri, ne da bi se bilo naznanjeno nadaljevanje volitve pričelo.

Nalašč izostala sta členu volilne komisije in najhujša pristaša klerikalne stranke Zavodnik po domače „Bevo“ in Štajpah po domače „Polda“, ter se pribalala na volišče proti poludruzi uri popoldne z namenom pridobiti svojim pristašem kolikor mogoče dosti časa za volilno agitacijo.

Tako postopanje volilne komisije je nezakonito in volitev sama ničeva, ter se je na pristojno mesto telegrafično in pisмено protestiralo, pa tudi na zapisnik dal protest pri volilnem komisarju.

Umevno je, da se je tudi pri štetju glasov pokazalo nepravilno postopanje volilne komisije, in da so našli menda 652 glasov, dasi je došlo volilcev na volišče le 651.

Življenje in vrvenje v volilnem lokalu in zunaj postajalo je od trenutka do trenutka čim dalje opasneje. Kaplan Žavbi in njegov pobočnik Miha Šušteršič grozila sta našim mirnim volilcem, ki so njunemu početju na prste gledali, da jih bodeta vun pometala, in dekan žužemberški prisostvoval je takemu početju z vidnim veseljem na obrazu in ni imel grajalne besede, da bi ljudi pomiril, dokler se mu ni v obraz povedalo, da je on, ki je ljudi z lece tedna

in tedne hujskal, odgovoren za vsak nered in za vsako silovitost, katere so zmožni njegovi nahujekani ljudje.

Bilo pa je res to ostudno, kar so ti gospodje in njihovi pomagači na volišču in pred voliščem počenjali.

Kaplan Žavbi in njegovi pomagači odpenjali so nevednim kmetom sukneje in jemali iz žepa glasovnice ter po sili zapisavali nanje ime kandidata Šusteršiča, ne da bili kmeti volilci vedeli, koga volijo, ker jih niti vprašali niso za mnenje.

Kakor čujemo, so na Dvoru radi teh silovitostij jednega kaplanov dali odvesti z volišča, in oproščal se je, češ: „Naj mu ne zamerijo, on mora tako delati, ker mu je dekan tako ukazal, drugače ne dobi nobene fare.“

Res usmiljenja vreden mož.

Poklicane faktore pa opozarjamo na to, da naj skrbe za red na volišču in zunaj volišča vsaj v toliko, da se ne bode treba mirnim volilcem izpostaviti insultom teh besnih klerikalnih hujskačev.

Zvečer napajal je pri „Jernejcu“ „ta veliki kaplan“ to razjarjeno tolpo in nosil jim lastnoročno vina na mizo, da je vse od mize teklo.

Tako so dobili končno tudi plačilo za svoje delo. Lep mož ta kaplan. Pozabil je med tem na pogreb na Dvoru in šele ob 9. zvečer je odložil svoj „birtovski posel“ za ta dan in se je spomnil, da ga že cel dan čaka mrlič, da ga spremi k večnemu počitku.

* * *

Z Rake, 13. decembra.

Redko kdaj čuje svet o tebi solnčna Raka, a še takrat navadno žalostne stvari. Vesel sem pa bil oni dan, ko sem slišal, kako vrolo si se obnašala pri volitvi za V. kurijo. Oddala si 303 glasove za Jelencu in samo 153 za Šusteršiča; seveda s tem nisi mogla rešiti Jelencu, a pokazala si, da nisi taka, kakršno te je svet razvpil. Le še v terek tako za Globočnika! Raška farovška gospoda, se je zadnje dni potila, da je kar cvrčalo. Videti bi bili morali ljudje po svetu, kako so frčali talarji naših dušnih pastirjev od vasi do vasi. Oba kaplana s fajmoštvom vred tako nimata drugega dela; v tako majhni fari bi eden dobro opravil to, kar onravljalno zdaj trije, če odštejemo agitiranje. Najbolj je norel naš „ta novi“ kaplan. Okupirati je hotel kar cele vasi obenem, a slabo se mu je godilo. Vas Ardru na pr. mu je dala samo eno glasovnico, ki pa ni imela pomena, ker so sovaščanje zabranili dotičniku iti na volišče. — Fajmošter Dolinar, ki je prej živel samo vinogradu in ajivi ter konjem in kravam, se je tudi vzbudil k političnemu življenju ter začel z vso energijo delati na čast onemu od sv. Duha razsvetljenemu dohtarju iz Ljubljane in Vilgotu Pfeiferju iz Krškega. Ker župniku rejeni trebušček ni dal, da bi se bil sam kretal po vaseh, nastavljal je tuintam svoje svoje branže, ki so mu nosili glasovnice v podpis. Tudi na prižnici je povedal to in ono na pr.: „Krščanske žene, jaz vem, da lahko vaše može ovijete trikrat okoli prsta; delajte na to, da bodo volili onega dohtarja iz Ljubljane!“ Kaj ne, imenitne besede! Samo ne vem, če so raške žene tako rezolutne in njihovi može tako tenki, da bi so dali ovijati okoli prstov. — Čudom sem se čudil, ko sem zvedel, da agitira tudi naš gospod Tomaž, doma iz blažene gorenjske Kroke. Pravijo, da so g. škof že ponujali gospodu Tomažu farno, a ta je ni hotel sprejeti, menda iz zgolj ponižnosti; najbolj mu ugaja, če hodi od kaplanije do Bonove kramarije, od tod do famoznega Hrastnika in zopet v kaplanije nazaj, pušeč noč in dan vržinke. Zato se je tudi vedno reklo, da je miren človek; danes se to seveda ne da reči. — Vsi trije gospodje se pehajo in trudijo za svojo „sveto“ stvar. Zdaj, ko je Šusteršič odpravljen, jim leži le še gospod Vilče na srcu. Imenitno so se vedli vsi trije v sredo. Dasi je bilo na ta dan napovedano izpraševanje, ni bil niti eden gospodov doma, ampak tekali so vsi trije po trgu mej volilci ter pridno črtali imena po listkih, če niso bila prava. V štacuni pri Bonu se je pilo in črtalo. Ugleden volilec mi je pozneje rekel, da bi bil dobil Jelencu najmanj še 50—60 glasov več, ko bi ne bilo gospodov in Bonove štacune. Živel tak trgovec, kakor je Bon, ki menda še ne ve kaj so konsumna društva; Račanje bi bili pač pametni, ko bi ga spomnili, da s kričanjem

in zabavljanjem ter agitiranjem za klerikalstvo še ni vse opravljeno. Želel bi tudi, da bi raški može narodnjaki v terek pri volitvi pokazali, koliko jim je na farovških gospodih.

Račan.

* * *

St. Jur ob južni železnici.

Naš sladkobesedni, vedno se smehljajoči rudečelični župnik preplazil je vso farno in agitiral, da bi bili le taki može izvoljeni za volilne može, ki bodo poslušali njega in volili poslancom nezmožnega in nesposobnega Žičkarja. In res, posrečilo se mu je, da so bile izvoljene same farovške mevže, ki se v navzočnosti župnikovi še kihniti ne upajo. Tudi župnik je volilni mož, in kot tak bode on na dan volitve že skrbel, da ne bode nobeden volil proti njegovi volji. Tudi v našo farno smo dobili volilni katekizem in prav hvaležni smo, da ga imamo. Nam je vsaj odprl oči, kako prijatelji ljudstva so duhovniki. Župnik je izvedel, da imajo nekateri volilni katekizem, in tekal je za njim po celi fari in nekaj iztisov pobral. Predzadnje nedeljo je pridigoval o volilnem katekizmu in rohnem, da je vse laž, kar v katekizmu stoji. Nam kmetom lahko župnik to reče, da je vse laž, kar stoji v volilnem katekizmu, in nas lahko „nabarba“. Mi kmetje vse verjamemo, kar pride iz fajmoštrovih ust. Tudi to verjamemo, da je jako slabo za človeka, če je Kranjec, kakor n. pr. Dragotin Hribar, kajti potem ni sposoben za poslanca. Tako pravijo naši izpitani farovški gospodje in agitirajo proti Hribarju, kjerkoli morejo. Kmetje vsi pravijo, da je bil Žičkar kot poslanec za nič, ali volili ga le bodejo za to, ker tako hočejo farovški gospodje, ki se seveda po škofovem ukazu morajo potegovati za duhovnika, če je isti sposoben za poslanca ali ne. Kmet je revna para. Duhovnik ga napeljuje le k temu, kar duhovniku koristijo. Pregovor pravi, da se je treba prijatelj varovati, sovražnikov se že vsak sam obrani. Tako je tudi res. Farji hočejo biti največji prijatelji ljudstva, in ljudstvo samo se jih ne more ubraniti. Hribar bi bil dober poslanec, se pomenkvalo kmetje med seboj, pa škoda je, da je Kranjec, dostavijo hitro. Koliko je duhovnikov Kranjcev na Štajerskem, ali bodemo rekli, da so zaradi tega slabi duhovniki, ker so Kranjci. Gotovo ne. Sodili jih bodemo po njihovem obnašanju in delovanju. Kdo si pa upa kaj slabega očitati Dragotinu Hribarju, ali ni on sedaj na Spodnjem Štajerskem najbolj delaven narodnjak in najbolj vstrajen delovalec na narodnem polju? Mi Šentjurčani ga dobro poznamo, in dolžnost naših volilnih može bi bila, da na dan volitve puste farja v farovžu in naj sami gredo na volišče in oddajo svoj glas ljudskemu kandidatu D. Hribarju, ne pa kandidatu črne farovške tolpe Žičkarju, ki je za nič. Hribar je delavec, obrtnik, trgovec, tovarnar in je, kamorkoli ga postaviš, delaven, priden, vesten človek. Kar ga pa še posebno priporoča za poslanca je, da je trgovski izobražen, in da pozna trgovski položaj naših in drugih dežel, kar je posebno važno za poslanca pri sklepanju državnih pogodb, da zabrani neugodne pogodbe. Koliko takih neugodnih pogodb se je sklenilo za našega kmeta, ravno ker ni bilo poslanca, ki bi bil kaj poučen v trgovskih razmerah. Hribar pa pozna tudi kmetijske razmere, in je imel za časa svojega dolgoletnega bivanja na Štajerskem in kot urednik „Domovine“ gotovo priliko se v teh razmerah dobro poučiti. Volilni može šentjurski, če niste šleve in mevže, postavite se na svoje noge, znebite se jerobažupnika in oddajte svoj glas Dragotinu Hribarju in ne Žičkarju, ki je za nič. Šentjurčani smo bili svoj čas zavodni narodnjaki in ponosni, samostojni ljudje, sedaj pa so nas dali v farovške telege in farji pokajo z bičem po našem hrbtu in nas gonijo, kamor oni hočejo. Strimo telege, in zaženimo se v farje, da njim mine volja nas spet kdaj nakleniti v farovške telege.

V Ljubljani, 17. decembra.

Črnogorski kralj.

„Agence Havas“ poroča, da je črnogorski narod naprosil svojega kneza Nikito, naj si nadene povodom štiridesetletnice svojega vladarstva naslov kralja, ki preide tudi na njegove potomce. Ta prošnja Črnogorcev se izroči državnemu svetu v obliki spomnice, ki se sprejme, in baje ni dvo-

miti, da knez Nikita to prošnjo tudi izpolni. — Knez bolgarski potem seveda tudi ne bo več čakal, da si izpolni najšarkejšo željo, ter si nedvomno nadene v kratkem sam tudi naslov kralja.

Francosko klerikalstvo

je obupano. Vsi na klepi, vse pasti, vse zvite spletke, ki so bile obrnjene proti kabinetu Waldeck-Rousseaua, so se izjalovile. Protiklerikalni program vlade si pridobiva v republiki vedno več tal. 330 poslancev republikanskih skupin se je zavezalo držati kabinet za vsako ceno. V maju 1902. bodo nove parlamentarne volitve. Ako se bo ministarstvo vzdržalo dotlej, bo število klerikalnih poslancev v novi zbornici decimirano. „Gaulois“, glasilo nacionalistov, konstatuje z obžalovanjem, da se je več omahljivih nacionalistov pridružilo ministerialnim somišljenikom. Ministarstvo nastopa zategadelj jako pogumno ter je odlikovalo troje odločnih Dreyfusardov z redom častne legije. Francoski klerikalizem je sicer še vedno močan, a sedanja vlada ga zatira z največjim uspehom.

Vojna v Južni Afriki.

Med tem ko so se angleški državniki v Londonu bavili z vprašanjem, kako naj se burski „koloniji“ razdelita v administrativna okrožja, ter se resno posvetovali, ali naj bo Johannesburg ali Pretorija bodoče središče angleške vlade v Južni Afriki, je zadela angleško vojsko velika nesreča. General Clements je bil premagan in skoraj vsa njegova vojska ujeta. Kako hud udarec je to za Angleže, dokazuje silna razburjenost v Londonu. Ministarstvo se je zbralo nemudoma ter sklenilo, da se morajo vse angleške čete, ki so bile že na potu domov, vrniti takoj na bojišča. Buri so začeli nastopati agresivno ter so zapustivši svojo defenzivo, prešli v ofenzivo. Z raznih krajev so došle vesti, da so se pojavili Buri. Dewet je speljal za seboj proti jugu velik del angleške vojske, v tem pa je general Botha porušil železnico v luko Delagoa. Vse železniške zveze s Kaplandijo in z Natalom in zveze med posameznimi angleškimi koricami so potrgane. Nikamor se ne morejo ganiti Angleži ter so sedaj v največji nevarnosti. Buri so hkrati napadli kraje Betlehem, Wrede, Vryheid, Mafeking, Standerton in Kimberley. Botha je izdal proklamacijo, da se bo vojna nadaljevala, ker se nikakor ni izgubljena. Ničesar ni več možno izgubiti, pač pa vse pridobiti. Kdor odloži izmej Burov sedaj svoje orožje, bo imel opraviti z Botho, ki mu poruši posestvo. V Oranju je 12.000 Burov v orožju. Viljoen nastopi v kratkem z 1200 možmi na ugodnem mestu. General Coester je v Komatipoortu s 1000 možmi. Warmbad in Nylstroom sta zopet v rokah Burov, in general Beyers ima močan oddelek. Tudi general Delarey ima uspehe. V okraju Middelburg bode Botha sestavil večjo četo ter jo izročil poveljništvu Graveta. 1000 mož ima že zbranih. Na jugu so Dewet s 3000, Hasbroeck z 2000 in Hertzog s 1500 možmi; na zahodu Marais, Du Toit, Boesman, Vijsser in De Beer vsak s 600—1000 možmi. Angleška vojska pa je baje že brez discipline.

Pozor!

Pazite na legitimacije, da vam jih duhovniki in drugi klerikalni agitatorji ne pouzmajo.

Pazite na glasovnice, da vam jih nasprotniki ne popišejo.

Poučujte ljudstvo, naj klerikalcem ne da glasovnic in legitimacij v roke.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 17. decembra.

— Osebnosti. Evidenčni geometer II. razreda g. Josip Verbič v Črnomlju je imenovan evidenčnim geometrom I. razreda. Župnik v Starem trgu pri Poljanah g. Peter Režek je dobil zlati zaslužni križec.

— Podivjanost v cerkvi. Kar se je včeraj godilo po naših cerkvah, to presega že vse meje. Sicer so se nekateri duhovniki tudi včeraj zavedali, da je cerkev posvečen kraj, a večina duhovnikov je na to popolnoma pozabila. V cerkvah se je čulo tako surovo zabavljanje, tako podlo, lopovsko sčuvanje, tako ostudno obrekovanje, da tacega še zadnji ciganski rokavnjač ni zmožen. Včeraj so duhovniki storili toliko bogoskrunstva, da so ljudje ponekod kar

pljuvali pred njimi, tako se jim je studilo to počenjanje. Ljudstvo je včeraj spoznalo, kako cinični brezverci so nekateri politikujoči duhovniki. Ponekod, je vsled tega lopovskega sčuvanja prišlo celo do prask mej volilci. Tudi v Zupančičevem volilnem okraju so se duhovniki odlikovali na ta način. Na lecah so brali „Domoljuba“ in „Slovenca“ in psovali so kakor šnopsarji. Neki dekan je vpil z lece kot divjak, češ, da liberalci ne verujejo drugega, kakor v nage babe, in da nosijo svoj denar le v nesramne hiše. Neki drugi dekan je kakor pijan vpil, da zahajajo liberalci le iz hinavščine v cerkev, in da bi bilo bolje, da bi doma ostajali. Neki župnik, znan izza časov neke Cilke, ko bi ga bili kmalu zaprli, se je na veliko pohujšanje zlasti mladine drl na leci: Le volite liberalnega Zupančiča, le volite liberalce, ti vam bodo kmalu nage babe mesto svetnikov postavili na altar. Pred nekaj leti je ta isti pop, ko so ga njegovi farani tožili pri škofu Missiji, pridigoval v cerkvi: Vi hinavci me obrekujete pri škofu; sedaj še v hlev ne bom smel iti, sicer boste rekli, da se bom še čez telico spravil. — Šentruperski župnik dal je baje dva prešiča zaklati in je pripravljal za terek pet veder vina. Mož ve, da bi trezen kmetovalec nikdar ne glasoval za Povšeta. V sosedni fari dajejo ženicam pri izpraševanju poleg spovednega listka še drug listek, ki se glasi: „Sramota! Zupančič se je zvezal z luteranskimi Nemci zoper kmeta. Nemški nacionalalec Dzimski, pristaš tiste stranke, ki dela za luteranstvo, in ki je najstrašnejši sovražnik slovenskega ljudstva, nabira za Zupančiča kočevske glasove. Katoliški slovenski kmetje! Operite se te sramote! Glasujte vsi za Frančiška Povšeta, deželnega odbornika v Ljubljani.“ — Ali si je mogoče predstavljati večje lopovstvo? Kar počenjajo ti duhovniki je največji škandal, a prišel bo dan, ko se bo vse njih počenjanje nad njimi strahovito maščevalo.

— Mojstri v laganju se oglašajo.

Pridno se oglašajo poštenjakoviči v črnih suknhah in njih hlapci, ki bi radi pred vsem slovenskim svetom zasloveli kot mojstri v laganju. §. 19 tisk. zakona daje v najlepšo priliko pokazati, kako vpliva morala sv. Liguorija na „prečastite“ duhovniške agitatorje. Zadnje dni so se kot vneti Liguorijanci kvalificirali kar trije blagoslovljeni in eden neblagoslovljen klerikalec. Dekan Matija Erjavec iz Vipave laže: „Ni res, da bi bil katerikrat poslal na Slap „Domoljuba“, res pa je, da še nikdar nisem poslal niti ene številke navedenega lista na Slap.“ — Kaplan Josip Sever v Črnem vrhu nad Idrijo laže: „Ni res, da sem jaz sklical može na nekak pogovor k županu, res pa je, da je volilni shod od 25. novembra t. l. sklical naš gosp. župnik; ni res, da sem proklel volilni katekizem; tndi ni res, da sem obkladal može, ki ne trobijo v moj rog z judi, liberalci, hudičevimi služabniki, hinavci in sleparji; tudi ni res, da sem svoj govor sklenil z obljubo, da bom prihodnjo nedeljo nadaljeval.“ — J. Malj župnik v Stranjah laže: „Ni res, da je miroljubni župnik iz Stranj v nedeljo sčeval ljudstvo, naj uradnega slugo iz hiše vrže kadar pride“; res je pa, da sem oznanil ljudem, naj vsakemu kdorkoli jim pride v hišo vsiljevati liberalni volilni katekizem, pokažejo vrata, in ako z lepo ne gre, naj ga vun vržejo.“ — Anton Potrata, posestnik na Slapu laže: „Ni res, da sem bil kedaj hud liberalce, res pa je, da sem bil vedno klerikalec; ni res, da sem raznašal „Domoljuba“ med mirne ljudi in tako sejal prepri; tudi ni res, da sem se sredi vasi sprl z nekim narodno-naprednim mladeničem, res pa je, da sem dotičnega mladeniča pozdravil s pozdravom: dober večer, in da mi je ta mladenič odzdravil z besedami: farški podritnik; istotako ni res, da sem dekanovo oskrbnništvo prodajal za „dopler“ vina.“ — Lagati znajo ti možakarji, to jim radi priznamo, a resnice, ki smo jo pisali mi, vender ne utajé.

— Občinski svet ima v terek, dne 18. t. m. ob petih popoldne sejo. Na dnevnem redu so: Naznanila predsedstva in poročila; o preskrbljenosti onemoglih mestnih delavcev; o prošnji Štefana Benčine, sluge na II. mestni deški ljudski šoli za upokojenje; o dopisu tvrčke G. Tönnies v zadevi odkupa jednega dela parc št. 326, kat. obč. Sv. Petra predmestje I, v svrhu

zgradbe c. kr. vojaškega oskrbovališča; o proračunu zaklada meščanske imovine za l. 1901; o proračunu ubožnega zaklada za l. 1901; o proračunu v mestni oskrbi stoječih splošnih ustanov za l. 1901; o magistratnem dopisu o zadevi zamenjave nekaj mestnega sveta ob Bleiweisovi cesti s svetom, ki je lastnina posestnikov Kolizeja; o prošnji občine Vič v zadevi odplačevanja nekega dolga; o nakupu stavbišča za zgradbo državne obrtne šole; o volitvi zastopnika mestne občine v c. kr. dež. šolski svet; o dovolitvi nagrade učitelju Franu Schifferju za rokotvorni pouk; o dovolitvi kredita za otvorjenje kurza za jeclajoče otroke; o uporabi dotacije za l. 1899/1900 na II. mestni deški petrazrednici; o magistratnem dopisu glede nasadov ob Franc Jožefovej cesti; o proračunu mestnega vodovoda za leto 1901; o Jernej Matevžovi prošnji za podelitev meščanstva; o županovem dopisu v zadevi upokojenja nekega mestnega uslužbenca; o proračunu stroškov užit. zakupa za l. 1901.

— Sleparije pri volitvi v Ljubljani. Slučaji sleparskega postopanja klerikalcev pri volitvi iz pete kurije se množe. To je že čudovito, kar so uganjali klerikalci, in utegne dotična kazenska obravnava spraviti prav zanimive posamičnosti na dan. Ker Štefeta fantje celo taji, da bi bil kak glas kupil, naj povemo, da se tisti volilec, kateremu je Štefe izplačal za njegov glas 3 gld., in radi katerega je naznanjen drž. pravdnistvu, piše Pahor in je po poklicu zidar, a k Štefetu je peljal Pahorja volilec Mikenda. Preiskava bo tudi še druge slučaje kupovanja glasov pojasnila.

— Neljuba pomota se nam je prime rila v št. 285. Vsled nenatančne informacije smo v tisti številki trdili, da je župan občine Lipljene gosp. Pečnik poslal grofu Auerspergu na Turjak popisano glasovnico. Prepričali smo se, da temu ni tako, in ker nikomur nečemo delati krivice, konstatiramo drage volje, da je občespoštovani župan g. Pečnik pri razdelitvi glasovnic popolnoma pravilno postopal. Pač pa se je predrznil klerikalni župan Bregar z Roba poslati g. grofu Auerspergu popisano glasovnico. Pisava na glasovnici je Bregarjeva, in ker je Bregar sploh pošiljal popisane glasovnice, priporočamo vladi, naj ga pusti malo zapreti.

— Slovensko gledališče. Poskus, uvesti opero pri popoldanskih predstavah, se ni posebno posrečil. Gledališče je bilo le srednje dobro obiskano, in posebnega zanimanja za opero ni bilo. Pelo se je, izvzemši na nekaterih mestih zbor, skoro tako, dobro kakor zadnjič. Pričakovali smo pač več Dolenjcev. — Zvečer se je igrala tretjkrat „Šivilja“. Gospa Polakova (bila je zopet enkrat v svojem elementu in pri volji) je bila izvrstna ljubljanska šivilja, ki je izborna pela. Igrala je, da je bilo veselje. Po več letih je prvič nastopil na novo angaževani g. Perdan, ki je bil v obče dober. Želeli bi si pa vendar gladkejšo slovensščino (ki je tudi v dialektu lahko pravilna!) — Če ne bi delali krivico našim Čehom. Tudi premalo komičen se nam je zdel, kot stavec je bil premladeniški. Boljši, kot zadnjič je bil g. Boleška v mimiki. Dobro so igrali tudi vsi drugi. Gledališče je bilo razun lož prav dobro obiskano.

— Koncert Ondriček. Zares najčistejši umetniški užitek nam je podal kralj goslarjev v soboto zvečer v svojem koncertu, za katerega prireditelj nam je zahvaliti našo „Glasbeno Matico“. Naj si so v novjšem času nastopili mlajši konkurenti, posebno rojak Ondriček, posebno nadarjeni Kubelik, slava Ondričkova ni zatemnela pred temi rivali, nasprotno rekli bi, da Ondriček stoji ravno zdaj na vrhuncu svoje slave. O tem smo se preverili ravno v soboto, ko je slavni umetnik nas očaral s prekrasno svojo božanstveno umetnostjo, ki je dozorela do najvišje popolnosti. Njegov topli veliki ton, globoki čut v kantileni in nedosežno tehnična dovršenost v najtežjih pasažah, v dvozvokih, flageletih in trilcih, vse to se združuje v tako čarobno celoto, da slušalce omami in navduši. Žal, da nam ni možno spuščati se v podrobnosti, a reči moramo, da je vse točke vsprejeda, posebno veliki Paganinijev koncert za gosli, tri svoje skladbe Nocturno, Tarantella, in veliko fantazijo na motive Glinkove „Žizn za cara“ izvajal tako, da burnih aplavzov ni bilo konca ne kraja. Mesto Bachove Ciacone igral je g. Ondriček Bachovo „Air“ in Wagnerjevo „Romanzo“, dodal pa je še Sgam-

batijevo „Špansko serenado“ in Schumanovo „Večerno pesem“. Beseda je pač preslaba, da bi le približno mogla popisati vso krasoto Ondričkove umetnosti, to je treba le poslušati, in to je storilo tudi občinstvo, ki je v prav obilem številu posetilo ta koncert, ki je nudil toliko užitka. Mladi spremljevalec gosp. Klasen se je tudi v svojih solo-točkah pokazal prav spretnega, nadarjenega umetnika na glasoviru in žel zasluženo pohvalo. G. Orzelski je pel veliko arijo iz „Halke“. Prochazkovo pesen „Tak si lepa“ in Vilharjevi znani pesmi „Ukazi“ in „Mornar“ in vzbujal z vsemi točkami burno pohvalo. Ker so ostale točke že znane, naj omenimo le Prochazkovo, ki je prav čedna, lepa skladba z interesantnim spremljevanjem in je naredila prav ugoden utisek. Vse pevske točke je spremljeval g. Prochazka s znano izurjenostjo. Mej mnogobrojnim občinstvom, ki je napolnilo vso veliko dvorano, smo opazili več dostojanstvenikov civilnih in vojaških, ki so počastili ta zanimivi koncert.

— Ljubljansko gasilno društvo imelo je včeraj popoldne v prostorih „Mestnega doma“ izreden občni zbor, katerega se je udeležilo 57 članov. Ker se je načelnik društva g. Ludovik Štriceelj odpovedal poveljništvu, predsedoval je občnemu zboru poveljnik prve čete g. Anton Dinter, ki je prečital dopis bivšega društvenega načelnika ter izrazil željo, da bi se v društvo povrnil zopet mir, in da bi zavladala zopet za obstoj društva nujno potrebna sloga med člani. Na dnevnem redu bila je popolnitev odbora, ki se je izvršila povsem mirno in brez opozicije. Načelnikom bil je per acclamationem izvoljen poveljnik druge čete gosp. Vinko Zirnstein, ki je izjavil, da sprejme načelnništvo, a le do prihodnjega rednega občnega zбора, ker mu njegova obrt ne prepušča, da bi društvu trajno posvetil v toliki meri svoje moči, kakor to neobhodno zahteva uspešen razvoj gasilnega društva. Nadalje so bili izvoljeni: Zapisnikarjem g. Dachs, zaupnim možem g. Gačnik, revizorjem pag. Bertl. Glede vezbalca g. Daxa sklenil je občni zbor, da se istemu z ozirom na društvene finance plača primerno znižja; ako pa gosp. Dax s tem ne bi bil zadovoljen, naj se mu služba odpove. — Želeti je, da se to prekornostno društvo, ki je bilo v zadnjem času le preveč pristopno vnanjim vplivom, zopet konsolidira; uspešnega delovanja in razvoja pričakovati je le tedaj, ako se bodo vsi društveniki ogibali osebnostij in strankarstva ter v prvi vrsti imeli pred očmi človekoljubni namen gasilnega društva.

— Zaključene ljudske šole. V zadnjem času množe se v Ljubljani bolezenski slučaji za škrlatico in davico; prav opasno, kajti od dne 12. novembra do zadnje sobote zbolelo je za škrlatico 24, za davico 18 oseb; umrlo je za škrlatico 7 oseb, za davico 2 osebi. Posamezni slučaji teh bolezni pripete se sicer vsako leto, posebno ob času, ko se prične šolski pouk; radi tega se tudi letos ni pripisoval posebnih važnosti tem razmeram in so se le v vsakem posameznem slučaju izvršile vse potrebne varstvene in razkuževalne odredbe. Tem večjo pozornost pa vzbujajo položaj sedaj, ker spada od gori omenjenih bolnikov 16 samo na zadnji teden. Opravičena je torej bojazen, da se utegne razviti epidemija. Šolska mladina do sedaj ni posebno prizadeta; vzlic temu odredil je c. kr. mestni šolski svet, da se z današnjim dnevom zaključijo vse mestne ljudske šole in otroški vrtci in da ostanejo zaprti do 2. januarja 1901; tudi k običajnim božičnicam je pristop vnanjemu občinstvu zabranjen. Ta odredba umestna je že zaradi tega, da se razidejo učenci sedaj, ko bolezen še ni nevarno razširjena in da se prepreči nadaljuje razširjevanje teh epidemičnih bolezni.

— K otvoritvi slovenske umetniške razstave v Zagrebu. Otvoritev slovenske umetniške razstave se boče vršila v soboto popoldne slovesno v umetniškem paviljonu v Zagrebu. Zvečer bo svečanostna predstava Cankarjeve drame „Jakob Ruda“, po predstavi pa bo komersv. restavrantu „pri treh gavranih“. V nedeljo ob pol 12. uri priredi društvo hrvatskih književnikov v vseučiliški avli Prešernovo akademijo. Slavnostni nagovor bo imel predsednik društva Ivan vitez Trnški, predaval pa bo Stj. pl. Miletič. Nato zapoje „Kolo“, „Liepa naša domovina“

in „Luna sije“. Končno bo deklamoval g. Ign. Borštnik odlomke iz Prešernovega „Krst pri Savici“. Zvečer ob pol 8. uri bo zopet svečanostna predstava in se bo pela opera „Nikolaj Zrinjski“. Želeti je, da se udeležé Slovenci v večjem številu teh slavnostij na čast slovenske umetnosti in Prešernu. Zlasti pa naj bi bilo zastopano naše časopisje. Tudi hrvatski listi so poslali v Ljubljano svoje poročevalce o priliki I. slovenske umetniške razstave. Slovensko umetniško društvo pošlje deputacijo.

— „Slovensko umetniško društvo“. Radi slovenske umetniške razstave v Zagrebu ima jutri, v torek zvečer ob 8. uri odbor svojo sejo. Povabljeni so tudi vsi gg. umetniki-členi. Seja bo v mali sobi „pri roži“.

— Umrl je danes ponoči tukajšnji mestni komisar gospod Josip Križaj po dolgotrajni mučni bolezni vsled otrpnenja srca v starosti 58 let. Pokojnik bil je uzoren uradnik, vrl narodnjak ter vsled koncilijantnega svojega značaja splošno priljubljen. Bil je v času narodnega preporeda in ob času znane pravde „Južnega Sokola“, delaven član tega društva, kar bode starejšim njegovim tovarišem še gotovo v spominu. Bodi vrlému možu lahka zemlja in ljub spomin!

— „Moja deca“. Znani in neverpriljubljeni slovenski pesnik Ivan N. Resman izda v kratkem svoje izbrane pesmi, katerim je dodal tudi mnogo neobjavljenih. Zbirka „Moja deca“ izide pri Dragotinu Hribarju v Celju za Božič.

— Grobni spomenik Ivanu Knavsu, prvemu predsejniku „Okrajne posojilnice“ v Krškem, namerava postaviti ta posojilnica, ki je v ta namen za sedaj odločila 100 K. Ker pa ta vsota za dostojen spomenik, kakršnega je rajnik zaslužil, ne zadostuje, prosi ona s tem sorodnike in prijatelje pokojnega, da bi v ta namen kaj darovali in ji blagovolili poslati.

— Aretovanje nevarnega tatu. Orožniški četovodja g. Jos. Tomazič na Raki je dne 12. t. m. zasačil nevarnega, mnogo zasledovanega tatu Jurija Petana iz Sromelj pri Brežicah. Tat, katerega so izročili sodišču v Krškem, je imel pri sebi nabit samokres, dve srebrni uri, zlato verižico in nekaj denarja. Za omogočenje aretiranja si je pridobil posebnih zaslug orož. stražmojster v Krškem g. Pušnik.

— Tatvine. Hlapcu Ivanu Finku na Dolenski cesti št. 3 je nekdo ukradel iz kovčega, katerega je imel v podstrešju na hlevu 34 kron. Prijeli so delavca Boštjana Hauptmana, ki je bil na sumu, da je tat vino izvršil. Le-ta je tudi neki priznal, da je on storilec. — Gostilničarki M. V. so bili iz sobe ukradeni zlati uhani z brilanti vredni 70 kron, in natakariči pri tej gostilničarki pa je tat odnesel temno-zeleno krilo.

— Napad. Na Poljanski cesti je mizarški pomočnik F. Kregar iz Hradeckega vasi napadel črevljarskega pomočnika Petra Gaberška. Isti je tudi napadel črevljarja Franceta Gorenca in ga vrgel ob tla. Kregarja je policija zaprla.

— Dva brata sta se včeraj zvečer na sv. Petra cesti stepla. Jeden je bil na čelu hudo ranjen.

— Žemlje je kradel postopač Ferdinand Goestl v pekarni na Starem trgu št. 3.

• Tolstega „Truplo“. Najnovejša drama Tolstega se imenuje „Truplo“, t. j. truplo. Vsebinska je ta-le: Subaltern uradnik ima lepo mlado ženo. Ker je pijanec, izgubi svojo službo, njegova žena pa si dobi mesto v neki tovarni. Tovarnar se zaljubi v ženo ter se hoče z njo oženiti. Ker pa prvi mož — pijanec — še živi, je poroka nemožna. Zaljubljenca pridobita pijanca za malo pokojnino, da se je dal razklicati za — mrtvega. Iz reke potegneta truplo, in žena trdi, da je mrtvec njen mož-pijanec. Na to se tovarnar poroči s svojo ljubimko. Prvi soprog pa se napije ter izda vse. Vsi trije pridejo pred sodišče, ki jih pošlje v Sibirijo.

• Nesreča v cerkvi. V Sagu na Ogrskem se je v cerkvi unela neka preprega, in oganj se je prijel tudi obleke blizu ondi klečočih deklice. Več deklet ji je hitelo na pomoč, a tudi njihove obleke so se unela. Troje deklet je radi opeklin umrlo še tistega dne. Osem drugih deklet in dvoje fantov pa se je močno opeklo.

• Volkovi na Ogrskem so na zimo jako siloviti. Neka ženska Drohar iz Belesa

je šla po glavni cesti domov. A volkovi so jo napadli in požrli. Ogrski lovci so pač izredno — slabi!

• Lepo plačilo. V Čabadki je dobil zdravnik dr. Josip Antunović po nekem bolniku, katerega je dolgo zdravil in ki je končno umrl, 60.000 K dedščine. Tako dobro pač še ni kmalu kak bolnik plačal zdravnika!

• Velik požar. Iz Revala poročajo, da je tovarna „Dvigatelj“, ki izdeluje vagonne, večinoma zgorela. Škode je za 850.000 rubljev. Zgorelo je popolnoma 7 oseb, 4 pa še pogrešajo.

• Japonska cesarica Harvako je baje jako napredna. Žensko izobrazovanje podpira z vsem svojim vplivom. Tudi igralke smejo biti, kar je doslej prepovedoval poseben zakon. Poklicala je tuje gledališke igralce in režiserje v deželo, da dvignejo japonsko gledališko umetnost. Cesarica je dala prevesti na japonski jezik najslavnejše drame svetovne literature. Ko se je začela vojna s Kitajsko, je poslala mnogo Kitajcev, ki so imeli za žene Japonke, svoje soproge domov. Cesarica jim je dobila službe. Japonski šolski zakon ukazuje, da morajo hoditi tudi deklice do 14. leta v šolo. V raznih japonskih mestih pa je ustanovila cesarica višje dekliške šole, kjer se uče dekleta tujih jezikov i. dr. Tudi na vseučiliščih smejo hoditi učiti se japonska dekleta. Da imajo ekspeditrice, telegrafistovke in telefonistovke, je naravno. V Tokiu je neka gospa Tel Sino — odvetnica. Troje aristokratinj je ustanovilo v družbi cesarice žensko univerzo, ki se otvori letos.

Telefonska in brzojavna poročila.

Žiri 17. decembra. Včerajšnji volilni shod izvršil se je sijajno, akoravno je bil ob isti uri konkurenčni klerikalni shod. Udeležba pri našem shodu je bila velika. Govorila sta z lepim uspehom dr. Tavčar in dr. Triller. Navzoči volilci so navdušeno in soglasno obljubili, voliti Božiča.

Škocijan 17. decembra. Včerajšnji volilni shod gospoda Zupančiča v Škocijanu se je sijajno izvršil.

Slovenji gradec 17. decembra. Na dobro obiskanem shodu v Slovenji Gradcu razložil je Dragotin Hribar svoj program, kateri je bil z veliko večino navzočih in volilnih mož z navdušenjem odobren.

Praga 17. decembra. Na včerajšnjem shodu mladočeskich zaupnih mož je imel dr. Herold oster govor proti agrarcem in narodnim delavcem. Lista kandidatov se je soglasno odobrila ter se objavi še ta teden v vseh treh čeških deželah hkratu.

Brno 17. decembra. Na shodu mladočeskich zaupnih mož je imel dr. Stransky govor o položaju. Koncem zborovanja sta se sprejeli dve resoluciji. Prva pravi, da ostanejo mladočeški poslanci v energični opoziciji tako dolgo, da dosežejo popolno enakopravnost z Nemci! Druga resolucija obsoja najostrejše klerikalno rovarstvo. Duhovništvo zlorablja svoj vzvišeni poklic na škodo naroda in le s tem namenom, da prikrrije svoje slabosti.

Lvov 17. decembra. Znani poljski slikar Kosak je imel včeraj dvoboj z ravnateljem krakovske akademije umetnosti. Ravnatelj je bil ranjen.

Lvov 17. decembra. V uredništvo „Monitorja“ je prišel neki mož, ki je iskal nekega poslanca V. kurije. Začel je razgrajati in trgati papirje. Ko so ga zaprli, so našli pri njem revolver.

Madrid 17. dec. V luki Malaga se je potopila velika nemška ladija ter je utonilo nad 100 mož.

Berolin 17. dec. Cesar Viljem je nagovoril s Kitajske povrnivše se vojake, rekoč: „Kamor pošljem svoje fante, povsod store svojo dolžnost.“

Naznanilo.

Onim dijakom, katere so pognale prečstite ljubljanske nune, ker so čitale „Slovenski Narod“, preko praga, so odprta vrata vsako popoldne pri meni.

V Ljubljani, 16. decembra 1900.

Franja dr. Tavčarjeva.

Meteorologično poročilo.

Dec.	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempera-tura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
15	9. zvečer	745.0	- 5.2	brezvetr..	megla	0.0 mm.
16	7. zjutraj 2. popol.	743.1 743.5	- 5.5 - 0.3	sl. sever sl. svzhod	megla jasno	0.0 mm.
17	9. zvečer	746.2	- 3.3	sl. sever	megla	0.0 mm.
17	7. zjutraj 2. popol.	746.3 745.5	- 5.3 - 2.0	sr. szahod brezvetr.	megla megla	0.0 mm.

Srednja temperatura sobote in nedelje -4.5° in -3.0°, nor-male: -1.6° in 1.7°.

Dunajska borza

Skupni državni dolg v notah	98.35
Skupni državni dolg v urebrni	98.10
Avstrijska zlata renta	118.05
Avstrijska kronska renta 4%	98.65
Ogrska zlata renta 4%	117.10
Ogrska kronska renta 4%	92.20
Avstro-ogrške bančne delnice	109.2
Kreditne delnice	67.75
London vista	240.10
Nemški drž. bankove za 100 mark	117.62
80 mark	23.49
80 frankov	19.14
Italijanski bankovci	90.70
1. kr cekini	11.37

Ljubljanska kreditna banka

Laibacher Creditbank
v Špitalskih ulicah št. 2
menjalnica v pritličju
sprejema vloge na hranilne knji-
žice ter iste obrestuje po 4% od dne
vloge do dne dviga.
2% rentni davek od teh hranilnih
vlog plača banka sama.

Ljubljanska kreditna banka
izplača tudi večje svote brez od-
povedi. (1877-79)

Zunanjim vlagateljem
so na željo poštne hranilnične položnice na
razpolago v svrhu poštne proste
vpošiljatve zneskov.

Stefan Tavčar

bivši hišni posestnik in trgovec

danes v soboto ob 4. uri popoldne po
dolgi, mučni bolezni, previden s svetimi
zakramenti za umirajočce, v 69. letu
svoje dobe mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika bode v
ponedeljek, dne 17. decembra t. l., ob 9.
uri zjutraj iz hiše žalosti na tukajšno
pokopališče.

Sv. maše zadušnice darovale se bodo
v župni cerkvi v Selcih.

Blagoga pokojnika priporočamo v
blag spomin in molitev. (2577)

Selca, dne 15. decembra 1900.

Marija Tavčar, soproga. — Franc
Tavčar, posestnik in trgovec, sin. —
S. Veronika Tavčar in Barica
Košir roj. Tavčar, hčeri. — Josip
Košir, posestnik, zet. — Apolonija
Tavčar roj. Erzar, sinaha. — Franc,
Marija Tavčar in Josko Košir,
vnuki.

Bogu vsemogočnemu se je dopadlo,
da je po dolgi bolezni naš ljubljani stric
in tast, gospod

Josip Križaj

mestni komisar in hišni posestnik

v nedeljo, dne 16. t. m., proti polnoči, v
58. letu svoje starosti mirno v Gospodu
zaspal.

Pogreb dragega rajnega bode v torek
dne 18. t. m. ob 3. uri popoldne iz hiše
žalosti, Poljanska cesta št. 17, na pokopa-
lišče pri sv. Krištofu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v
stolni cerkvi in v cerkvi sv. Petra.
Blagi rajnik se priporoča v molitev
in v trajen spomin.

V Ljubljani, 17. decembra 1900.

Globoko žalujoča rodbina

(2582) Janka Križaj-a.

Guberjev vrelec

Najbolje učinkujoča železo-arsenasta voda
proti slabokrvnosti, ženskim boleznim, živčnim in
kožnim boleznim itd. — Dobiva se v vseh prodaj-
alnicah mineralnih vod, lekarnah in drogerijah

HENRIK MATTONI, Dunaj,
c. in kr. avstr. dvorni in komorni založnik.

Kramarija

z mešanim blagom na dobrem
(2569) prostoru se ceno prodaja. 2
Naslov pove upravnistvo „Slov. Naroda“.

Ges. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljavni od dne 1. oktobra 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž.
Ob 12. uri 5 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee,
Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Du-
naj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m zjutraj osonni
vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste,
Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost,
čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob ne-
deljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 51 m do-
poldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec,
Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoldne
osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste,
Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell
ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz;
čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevic, Plzen,
Marijine vane, Hcb, Franzove vane, Karlove vane,
Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Proga v
Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 6. uri
54 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri
55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz
Trbiža. Ob 5. uri 15 m zjutraj osonni vlak z Du-
naja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov,
Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Bu-
dejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Ausseea, Ljubna,
Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 16 m
dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Kar-
lovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejevic,
Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha,
Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina,
Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. Ob 4. uri
38 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna,
Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla.
— Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja,
Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in
aprilu ob nedeljah in praznikih iz Linca. — Proga
iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri
in 21 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob
8. uri 48 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol.
v Kamnik. Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m
popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer. — Prihod v Ljub-
ljano drž. kol. iz Kamnika. Ob 6. uri 49 m zjutraj,
ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer.

Šivalne stroje

priznana najboljšega izdelka
za rodbine in obrtnike
priporoča

IVAN JAK

zaloga živalnih strojev

Ljubljana, Dunajska cesta št. 17.

Ako se zahteve, pošljem cenike brezplačno in
poštne prosto. (2075-12)

Prodaja vina.

Podpisani prodaja pristna istrska
vina, teran, refoškati, rudečki Opollo
iz Visa, kakor tudi izvrstna bela
vina od 15 kr. naprej iz kleti v Pulju
(Pola) ali iz Vodnjana (Dignano, Istra).

Istotako se prodaja tudi

fino namizno olje.

Krištof Cossovel in drug

(2524-4) veletržec v Pulju, Istra.

Božična darila

v največji izberi ter najraznovrstnejša

n. pr.: krasne papeterije pisme-
nega papirja v najmoder-
nejši obliki * * * * *
dražestni albumi za slike (fo-
tografije) * * * * *
najmodernejši albumi za do-
pisnice * * * * *
moderne poezijske spominske
knjige * * * * *
različne novitete v pisalnih
garniturah * * * * *
mične novosti v raznih okvi-
rih za slike v secesijoni-
stičnem slogu * * * * *
najboljše fotografske stroje
in vse v to stroko spadajoče
predmete * * * * *
praktične listnice in denar-
nice * * * * *
mikavne kineške šatule, pa-
hlače, vazne itd. * * * * *
krasno izbirko božičnih, no-
voletnih in drugih razgled-
nic itd. itd. * * * * *

priporoča najljubdeje

Jos. Petrič v Ljubljani

tovarna papirnih izdelkov. (2555-2)

Božična darila!!!

Za 8 kron

in višje, dalje najfineje izdelana

konfekcija za dame, gospode in otroke

vse zdaj pred Božičem po čudovito znižanih cenah.

Dobiva se le

v angleškem skladišču oblek

v Ljubljani, na voglu sv. Petra in Resljeve ceste št. 3.

Z velespoštovanjem

Oroslav Bernatović.

(2575-2)

V hotelu „Virant“

v Ljubljani

sprejemajo se naročila na obed in večerjo.

Istotam se sprejmo gospodične v kuhinjsko vežbanje. Po-
učuje kuharica z Dunaja. (2578-1)

Tudi je na razpolago velika dverana pripravna za plesne
vaje i. t. d. kacega društva.

Dalje velika klet za vinske trgovce ali kaj jedna-
cega pripravna. * * * * *

Št. 40.761

Razglas.

(2560-2)

Pri nekem tukajšnjem psu, ki je ugrizel enega človeka in več drugih psov, se je
uradno konstatovalo, da je bil stekel.

Z ozirom na to, uvaja se v smislu § 35. zakona z dne 29. februarja 1880, drž.
zak. št. 35, za mesto Ljubljano in za okrožje 4 kilometrov, trimesečni pasji kontumac.
V tem času smejo se psi le s trdno torbo, ki bode popadanje popolnoma zabranje
vala, na ulice spuščati, ali se pa morajo zunaj hiše voditi na vrvice.

Psi se ne smejo jemati v javne lokale, kakor gostilne, kavarne itd.
Ako bi kdo pri svojem psu zapazil sumljive znake, mora to takoj prijaviti me-
stnemu magistratu, psa pa do daljne odredbe varno zapreti.

Pse, ki se brez torbe, ali s tako iz mehkega usnja napravljeno torbo, ki popa-
danja ne zabranjuje, zasačijo zunaj biš, bode konjač polovil in pokončal; proti nemar-
nim lastnikom pa se bo postopalo po dotičnih zakonitih določbah.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dne 12. decembra 1900.